

ΕΠΟΧΗ

εποχή, η, ουσ. [<μτγν. εποχή <αρχ. ἐπέχω], η εποχή· συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο είτε επαναλαμβάνεται μια σειρά γεγονότων με σταθερά κοινά γνωρίσματα (οι τέσσερις εποχές του χρόνου, η εποχή του θερισμού) είτε έχουν συμβεί ιδιαίτερα σημαντικά ιστορικά γεγονότα (η εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου). (Ακολουθούν 31 φρ.)·

- ακολουθώ το ρεύμα της εποχής, βλ. λ. [ρεύμα](#)·

- άλλες εποχές, (αόριστα) κάποτε, τότε: «μην γκρινιάζεις, γιατί άλλες εποχές ήταν χειρότερα». Συνών. άλλα χρόνια / άλλες χρονιές·

- άλλες εποχές τότε! αναφορά σε κάτι καλό ή κακό που συνέβη σε παλιότερο χρονικό διάστημα: «τότε αφήναμε πόρτες και παράθυρα ανοιχτά και κοιμόμασταν με ασφάλεια. -Άλλες εποχές τότε! || στον εμφύλιο σκοτωνόμασταν όλοι σαν τα σκυλιά μέσ' στους δρόμους. -Άλλες εποχές τότε!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το ε. Συνών. άλλα χρόνια τότε! / άλλες χρονιές τότε(!)·

- άνθρωπος της εποχής, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- απ' την εποχή που η Ακρόπολη ήταν οικόπεδο, βλ. φρ. απ' την εποχή του Νώε·

- απ' την εποχή του Νώε, βλ. συνηθέστ. απ' τον καιρό του Νώε, λ. καιρός·

- απ' την παλαιολιθική εποχή, βλ. συνηθέστ. απ' τον καιρό του Νώε, λ. καιρός·

- αφήνω εποχή, (για πρόσωπα ή γεγονότα) μνημονεύομαι για την καλή ή την κακή δράση μου, μνημονεύομαι για τη μεγάλη επιτυχία που είχα: «η παρέα του άφησε εποχή για τα ολονύχτια γλέντια της || το κινηματογραφικό έργο "Όσα παίρνει ο άνεμος", άφησε εποχή»·

- είναι εκτός εποχής, (για πρόσωπα ή πράγματα) δε συμβαδίζει με την εποχή του, δεν είναι επίκαιρος, δεν είναι μοντέρνος: «οι ηλικιωμένοι δεν μπορούν να κατανοήσουν τους νέους, γιατί είναι εκτός εποχής || άλλαξε, επιτέλους, ρούχα, γιατί αυτά που φοράς είναι εκτός εποχής»·

- είναι μπροστά απ' την εποχή του, προηγείται της εποχής του λόγω πολύ προοδευτικών ιδεών: «πώς να καταλάβουν οι ανίδεοι τι εννοεί ο άνθρωπος, αφού είναι μπροστά απ' την εποχή του!»·

- είναι της παλιάς εποχής, έχει απόψεις ή συνήθειες που δε συμβαδίζουν με τη σύγχρονη εποχή, είναι παλαιών αρχών, είναι συντηρητικός: «οι γέροι δεν μπορούν να καταλάβουν τους νέους, γιατί είναι της παλιάς εποχής». (Λαϊκό τραγούδι: να μου βάλεις χαλινάρι άδικα μην προσπαθείς, εγώ είμαι παλικάρι της παλιάς της εποχής // ανώφελα είναι τα μπιζού και στα μαλλιά κομμώσεις· εγώ 'μαι της παλιάς σχολής, κρατώ τις παραδόσεις)·

- είναι φρούτο της εποχής, βλ. λ. φρούτο·

- εποχή ισχνών αγελάδων, βλ. λ. αγελάδα·

- εποχή παχιών αγελάδων, βλ. λ. αγελάδα·

- έργο εποχής, βλ. λ. [έργο](#)·

- έρχονται άλλες εποχές, αισιόδοξη έκφραση πως τα πράγματα αρχίζουν να καλυτερεύουν: «τώρα που ανέλαβε άλλη κυβέρνηση, έρχονται άλλες εποχές». (Τραγούδι: είμαστε πια πρωταθλητές, έρχονται άλλες εποχές). Συνών. έρχονται άλλα χρόνια / έρχονται άλλες χρονιές·

- ζει σε άλλη εποχή, βλ. φρ. ζει σε άλλον αιώνα, λ. αιώνας·

- η εποχή μας, αυτό το χρονικό διάστημα που ζούμε: «η εποχή μας είναι γεμάτη από πράξεις βίας»·
- η παλιά καλή εποχή! βλ. φρ. οι παλιές καλές μέρες! λ. μέρα·
- ήρθαν άλλες εποχές, βλ. φρ. ήρθαν άλλοι καιροί, λ. καιρός·
- μπαίνω στο πνεύμα της εποχής, βλ. λ. πνεύμα·
- νεκρή εποχή, βλ. συνηθέστ. νεκρή περίοδος, λ. περίοδος·
- πάω αντίθετα προς το ρεύμα της εποχής, βλ. λ. [ρεύμα](#)·
- πάω με το ρεύμα της εποχής, βλ. λ. [ρεύμα](#)·
- ρούχα εποχής, βλ. λ. ρούχο·
- στην εποχή μου, βλ. συνηθέστ. στον καιρό μου, λ. καιρός·
- τέλος εποχής, λέγεται σε περίπτωση που κάτι τελειώνει τη λειτουργία του, παραγκωνίζεται, χάνει την αξία του, δεν έχει απήχηση: «αυτός ο πατέρας μου έχει κάτι ιδέες, όλες τέλος εποχής, βρε παιδί μου!». Από την έκφραση που χρησιμοποιούν τα καταστήματα, ιδίως ρούχων και γενικά ειδών μόδας, με την έννοια ότι ξεπουλάνε όσα τους έχουν μείνει σε χαμηλές τιμές, όταν τελειώνει μια περίοδος που επιβάλλει ένα συγκεκριμένο είδος μόδας·
- την παλιά εποχή ή την παλιά την εποχή, τα παλιότερα χρόνια, στο παρελθόν: «την παλιά εποχή υπήρχε άλλη ηθική || την παλιά την εποχή οι άνθρωποι συμπεριφέρονταν με μεγαλύτερη αλληλεγγύη». (Λαϊκό τραγούδι: *όταν έφτανες πενήντα **την παλιά την εποχή**, σου φωνάζαν όλοι, γέρο, άιντε και καλή ψυχή*)·
- της παλιάς εποχής ή της παλιάς της εποχής, λέγεται στην περίπτωση που θέλουμε να τονίσουμε πως κάποιος ή κάτι ήταν αξιότερος, καλύτερος κατά το παρελθόν: «οι άνθρωποι της παλιάς εποχής είχαν μπέσα || τα σπίτια της παλιάς της εποχής ήταν πιο ευρύχωρα και ψηλοτάβανα». (Λαϊκό τραγούδι: *να μου βάλεις χαλινάρι άδικα μην προσπαθείς, εγώ είμαι παλικάρι **της παλιάς της εποχής***)·
- το ρεύμα της εποχής, βλ. λ. [ρεύμα](#)·
- χρυσή εποχή, περίοδος μεγάλης οικονομικής και πνευματικής ακμής: «η χρυσή εποχή του Περικλέους»·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας